डन्नोचे साहस

06

निकोलाई नोसोव्ह

डूनोने फुगा बनवला

डन्नोचे साहस

निकोलाई नोसोव्ह

06

डूनोने फुगा बनवला

रेखाचित्रे: बोरिस कलाउशिन

मराठी: अश्विनी बर्वे

डूनो, जो एक चांगला वाचक होता, त्याने बरीच प्रवासवर्णने वाचली होती. अनेकदा संध्याकाळी तो आपल्या मित्रांना त्याने वाचलेल्या गोष्टींबद्दल सांगायचा. माइट्सना त्याच्या गोष्टी ऐकायला खूप आवडायचे. त्यांनी कधीही न पाहिलेल्या देशांबद्दल ऐकायला त्यांना आवडायचे, पण त्यांना प्रसिद्ध प्रवाशांच्या गोष्टी ऐकायला त्याहूनही जास्त आवडायचे, कारण प्रवाशांच्या बाबतीत नेहमीच विलक्षण गोष्टी घडत असतात.

अशा अनेक कथा ऐकल्यानंतर, माईट्सनी स्वतःच एका लांबच्या प्रवासाला निघायचे ठरवले. त्यांच्यापैकी काहींनी पायी प्रवास करण्याचे सुचवले, तर इतरांनी बोटींमधून नदीतून प्रवास सुरू करण्याचे सुचवले.

पण डूनो म्हणाला:

“चला, एक फुगा बनवून हवेत विहार करूया.”

या सूचनेने ते सर्वजण खूप आनंदित झाले. त्यांच्यापैकी कोणीही कधीही हवेत गेले नव्हते, आणि त्यांना खात्री होती की तो अनुभव खूप आनंददायी असणार. अर्थात, फुगा कसा बनवायचा याची त्यांना काहीच कल्पना नव्हती, पण डूनो म्हणाला की तो यावर पूर्ण विचार करून त्यांना काय करायचे आहे ते सांगेल.

आणि मग तो विचार करू लागला. त्याने तीन दिवस आणि तीन रात्री विचार केला आणि शेवटी रबराचा फुगा बनवायचे ठरवले. माइट लोकांकडे रबर होते. त्यांच्या गावात रबराच्या झाडांसारखी दिसणारी अनेक झाडे उगवत होती. ते त्यांच्या देठांना लहान चिरा पाडून त्यातून बाहेर पडणारा चीक गोळा करत असत. हळूहळू तो चीक घट्ट होऊन त्याचे रबर बनले, ज्यापासून ते रबराचे चेंडू आणि गमबूट बनवत असत.

डूनोने रबराचा फुगा बनवायचे ठरवताच, त्याने माइट्सना झाडांचा रस गोळा करून, त्यासाठी तयार ठेवलेल्या एका मोठ्या पिंपात ओतण्यासाठी पाठवले. रबराच्या झाडांकडे जाताना, डूनोला त्याचा मित्र गंकी दोन लहान माइट्स मुलीसोबत बागडताना भेटला.

"गंकी, आम्ही काय करणार आहोत हे जर तुला कळलं असतं तर," डन्नो म्हणाला, "तू मत्सरानेच मेला असतास!"

“मला नाही वाटणार!” गंकी प्रत्युत्तरला. “मला मरायची अजिबात इच्छा नाही.”

“तुला वाटेलच, तुला वाटेलच!” डन्नो गात म्हणाला. “जर तुला माहीत असतं तर!”

"बरं, काय आहे ते?" गंकीने विचारले.

“आपण एक फुगा बनवून हवेत तरंगणार आहोत!”

गंकी मत्सराने हिरवागार झाला. त्यालाही कशाची तरी बढाई मारायची होती, म्हणून तो म्हणाला:

‘‘छे, फुगा! मला फुगा कशाला हवाय?, जेव्हा माझ्यासोबत खेळायला दोन लहान मुली आहेत.’’

"ते कोण आहेत?" डन्नोने विचारले.

"हे," गंकी आपल्या सोबत्यांकडे बोट दाखवत म्हणाला. "त्याचं नाव पी-वी आहे आणि दुसऱ्याचं टिंकल."

पी-वी आणि टिंकलने डन्नोकडे संशयाने पाहिले.

डन्नोने त्यांच्याकडे रागाने पाहिले.

“तर असं आहे हे!” तो गंकीला म्हणाला. “मला वाटलं तू माझा मित्र आहेस.”

"मी आहे," गंकी म्हणाला. "आणि त्यांचाही. मी तुम्हा सर्वांचा मित्र होऊ शकत नाही का?"

"नाही, तू तसं करू शकत नाहीस," डन्नो म्हणाला. "जर तू 'गर्ल-माइट्स'ची मैत्रीण असशील, तर तू स्वतःच एक 'गर्ल-माइट' आहेस. आत्ताच्या आत्ता त्यांच्यासोबत खेळणं थांबव."

“मी असं का करू?”

त्यांच्यासोबत खेळणे बंद कर, नाहीतर तुम्ही माझ्यासोबत पुन्हा कधीच खेळू शकणार नाही.

“जणू काही मला त्याची पर्वा होती!” गंकी म्हणाला.

“आणि मी ते तुमच्या पी-वी आणि टिंकलला देईन!”

डन्नोने मुठी आवळल्या आणि तो माइट्स मुलींच्या दिशेने निघाला. गंकी त्याच्यासमोर उडी मारून आला आणि त्याने त्याच्या जबड्यावर प्रहार केला. त्यांच्यात मारामारी सुरू झाली आणि पी-वी व टिंकल इतक्या घाबरल्या की त्या पळून गेल्या.

"म्हणजे, फक्त त्या मुलींमुळे तू माझ्या गालावर ठोसा मारलास?" डन्नो, गंकीच्या नाकावर प्रहार करण्याच्या उद्देशाने म्हणाला.

“तुला त्यांच्याबद्दल इतक्या वाईट गोष्टी बोलायची काय गरज होती?” गंकी मुठी फिरवत म्हणाला.

"तू तर खरा हिरो आहेस!" डन्नो म्हणाला आणि त्याने आपल्या मित्राच्या डोक्यावर इतक्या जोरात प्रहार केला की गंकी जवळजवळ खालीच पडला. शुद्धीवर येताच तो तिथून पळाला.

“आपल्या दोघांमधले सगळे संबंध संपले! मी आता तुझ्यासोबत खेळणार नाही!” डन्नो त्याच्यामागे ओरडला.

“नकोच खेळू!” गंकीने परत ओरडून सांगितले. “भरपाई करायला येणारा पहिला तूच असशील.”

“नाही, मी तसं करणार नाही. आम्ही फुग्यातून दूर समुद्रात जाणार आहोत!”

“छतावरून जमिनीपर्यंत नौकाविहार करा!”

"छतावरून जमिनीवर तूच उडणार आहेस!" असा ओरडला.

मग डन्नो झाडाचा रस गोळा करायला निघून गेला.

जेव्हा पिंप काठोकाठ भरले, तेव्हा डूनोने ते चांगले ढवळले आणि ट्विस्टमला मोटारच्या टायरमध्ये हवा भरण्यासाठी वापरत असलेला पंप आणायला सांगितले. डूनोने पंपाला एक लांब रबरी नळी जोडली, नळीच्या उघड्या टोकाला रबराचा रस लावला आणि ट्विस्टमला हळूहळू पंप करायला सांगितले. जसा ट्विस्टम पंप करू लागला, तसा तो रस साबणाच्या बुडबुड्यासारखा फुगू लागला. डूनो त्या बुडबुड्याला सर्व बाजूंनी रबराचा रस लावत राहिला आणि ट्विस्टम पंप चालवत राहिला, आणि हळूहळू त्या बुडबुड्याचे एका फुग्यात रूपांतर झाले.

तो फुगा इतका मोठा झाला की डूनोला तो सगळ्या बाजूंना लावता येईना, म्हणून त्याने इतर माइट्सना ब्रश घेऊन त्याला मदत करायला सांगितले. ते सगळे कामाला लागले. डन्नो सोडून बाकी सगळ्यांना काहीतरी काम सापडले. तो मात्र सुरक्षित अंतरावर फुग्याभोवती गोल गोल फिरत होता, एखादे गाणे शिट्टीने गुणगुणत होता आणि अधूनमधून स्वतःशीच पुटपुटत होता: “हा नक्कीच फुटेल... आता कोणत्याही क्षणी त्याचा मोठा आवाज होईल.”

पण तो फुटला नाही, उलट प्रत्येक मिनिटाला तो मोठा होत गेला. लवकरच तो इतका मोठा झाला की, त्याच्या वरच्या आणि बाजूच्या भागांना रबर लावण्यासाठी माइट्सना अंगणात वाढलेल्या हेझेलच्या झुडपावर चढावे लागले.

फुगा घराएवढा मोठा होईपर्यंत त्यांनी दोन दिवस काम केले. मग डूनोने हवा बाहेर गळू नये म्हणून दोरीने त्याचे तोंड बांधले आणि म्हणाला:

“आपण दुसरं काम करेपर्यंत हे इथेच वाळायला ठेवूया.”

त्याने फुगा हेझेलच्या झुडपाला बांधला, जेणेकरून वारा त्याला उडून नेणार नाही, आणि मग त्याने माइट्सचे दोन गट केले. त्याने एका गटाला रेशीम किड्यांचे कोष गोळा करून एक मोठे रेशमी जाळे बनवण्यासाठी पाठवले, आणि दुसऱ्या गटाला भूर्जवृक्षाच्या सालीपासून एक मोठी टोपली बनवण्यासाठी पाठवले.

डूनो आणि त्याचे मित्र आपापल्या कामात व्यस्त असताना, फ्लॉवर टाउनमधील बाकीचे माईट्स झुडपाला बांधलेला फुगा बघायला आले. त्या प्रत्येकाला त्याला स्पर्श करायचा होता आणि काहींनी तर तो उचलण्याचा प्रयत्नही केला.

“हा तर खूप हलका आहे," ते म्हणाले. "तुम्ही तो एका हाताने उचलू शकता."

“हो, तो हलका आहे, पण मला भीती वाटते की तो कधीच हवेत वर जाणार नाही,” सिंकर नावाचा एक कीटक म्हणाला.

“का नाही?” इतरांनी विचारले.

"जर तो पुरेसा हलका असता तर तो आता वर गेला असता, जमिनीवर पडून राहिला नसता," सिंकर म्हणाला. “तो हलकं होण्यासाठी खूपच जड आहे."

माइट्सनी यावर विचार केला.

"हम्म, अगदी खरं आहे," ते म्हणाले. “तो हलका होण्यासाठी खूप जड आहे. तसं नसतं तर ते वाहून गेलं असतं."

डूनोला प्रश्न विचारायला सुरुवात केली, पण तो फक्त म्हणाला:

“थोडा वेळ थांबा. लवकरच सर्व काही स्पष्ट होईल.”

यामुळे त्यांच्या मनात पूर्वीपेक्षा जास्त शंका निर्माण झाली आणि सिंकर शहरात फिरून अप्रिय अफवा पसरवू लागला.

“अशी कोणती गोष्ट असेल ज्यामुळे तो फुगा वर जाईल?” तो म्हणाला.

“काहीही करू शकत नाही. पक्षी पंख असल्यामुळे उडतात, पण त्या फुग्याला काहीही उडवू शकत नाही. तो फक्त खालीच पडू शकतो.”

अतिशय कमी वेळात, त्या फुग्यावर कोणाचाही विश्वास उरला नाही.

ते त्याची थट्टा करायचे. ते डूनोच्या घरी येऊन कुंपणावरून डोकावून म्हणायचे:

“बघा, बघा! तो उडतोय! हा, हा, हा!”

पण डूनोने त्यांच्या चेष्टेकडे लक्ष दिले नाही. रेशमी जाळी तयार झाल्यावर त्याने त्यांना ती फुग्यावर टाकायला सांगितली.

“बघा!” कुंपणाजवळ उभे असलेले माइट्स ओरडले. “त्यांनी फुगा जाळ्यात पकडला आहे! त्यांना भीती वाटतेय की तो उडून जाईल! हा, हा, हा!”

डूनोने आपल्या मदतनीसांना फुग्याची दोरी पकडून ती हेझेलच्या झुडपाच्या फांदीला बांधायला सांगितले, जेणेकरून ते त्याला जमिनीवरून वर ओढू शकतील. स्विफ्टी आणि ट्विस्टमने तसे केले, मग हातात दोरी घेऊन ते झुडपावर चढले आणि ओढू लागले. हे पाहून बघणारे लोक नेहमीपेक्षा जास्त हसले. “हा, हा, हा! काय छान फुगा आहे, ज्याला दोरीने वर ओढावे लागते!”

"असं करायचं!" सिंकर म्हणाला. "ते फुग्यावर बसून दोरी ओढतील आणि त्याला वर नेतील."

जेव्हा फुगा जमिनीवरून उचलला गेला, तेव्हा जाळीचे चारही कोपरे खाली लटकत होते आणि डूनोने त्याच्या मदतनीसांना ते भूर्जपत्राच्या सालीच्या टोपलीला बांधायला सांगितले.

ती टोपली चौरसाकृती होती आणि तिच्या चारही बाजूंना बाक होते. प्रत्येक बाकावर चार माईट्स बसत होते.

जेव्हा त्यांनी टोपलीच्या चारही कोपऱ्यांना जाळी बांधली, तेव्हा डूनो म्हणाला की फुगा तयार आहे. स्विफ्टीला वाटले की ते आत चढून उडून जाऊ शकतील, पण डूनो म्हणाला की त्यांना आधी प्रत्येक माइटसाठी एक पॅराशूट बनवावे लागेल.

"कशासाठी?" डन्नोने विचारले.

“जर फुगा फुटला तर काय? तुम्हाला पॅराशूट घेऊन उडी मारावी लागेल.”

दुसरा दिवस पॅराशूट बनवण्यात गेला. डूनोने त्यांना डँडेलियनच्या फुलांपासून ते कसे बनवायचे हे सांगितले आणि प्रत्येक प्रवाशाने स्वतःचे पॅराशूट बनवले.

गावकऱ्यांनी हेझेलच्या झुडपातून निश्चल लटकणारा फुगा पाहिला आणि ते एकमेकांना म्हणाले:

“तो फुटेपर्यंत तिथेच लटकत राहील. त्या फुग्यातून कोणीही कुठेही जाऊ शकणार नाही.”

“तुम्ही निघा ना?” ते कुंपणावरून ओरडले. “लवकर करा, नाहीतर तो फुटेल!”

“काळजी करू नका,” डूनो म्हणाला. “आपण उद्या सकाळी आठ वाजता निघणार आहोत.”

त्यांच्यापैकी बहुतेक जण हसले, पण काहीजणांना वाटले की कदाचित फुगा शेवटी वर जाईलच.

“जर खरंच तसं झालं तर?” ते म्हणाले. “आपण सकाळी इथे येऊन नक्की बघायला हवं.”